

Posudek oponenta:

Mgr. Jakub Binter

Práce: Reprezentace nevěry na stránkách Cosmopolitanu a Esquiru

Autor: Lucie Hrachovská

Předložená práce se zabývá problematikou rozdílného prezentování nevěry v mužských a ženských časopisech, respektive v šesti letech (2000-2003 a 2010-2013) u dvou vybraných časopisů. Časopis Cosmopolitan a Esquire jsou pro takovou analýzu velmi dobře zvoleny, protože jsou vydávány nakladatelstvím - Bauer Media Praha, mají relativně dlouhou historii vydávání v ČR a míří na obdobnou věkovou skupinu (20-40 let). Autorka práce zvolila metodu obsahové analýzy textu – tedy kvalitativní přístup, který částečně kombinuje s kvantitativním.

Autorka práci jasně dělí na teoretickou a empirickou část. Na začátku práce studentka vysvětluje teoretická východiska práce – vychází z GS a feministických teorií, ale snaží se i o přístup historický, antropologický a evolucionistický, vůči kterým se však prakticky výhradně vymezuje. Dále autorka rozebírá také názory odborníků, respektive neoborníků, jak z práce vyplývá, na partnerské vztahy.

Výsledkem práce je potvrzení autorčina předpojetí, že existují rozdíly mezi tím, jak o nevěře píše mužské a ženské časopisy i tím, jak časopisy pro muže a ženy nevěru vysvětlují a jak se k ní staví. Výsledky práce jsou jistě pro mediální analýzu médií z pohledu GS užitečné, do jisté míry jde o potvrzení výzkumu Paulíny Tabery z roku 2007. Celkově vyznívá výsledek práce v podstatě jasně a očekávatelně, což ovšem nesnižuje relevanci výsledku a užitých metod.

Práce má celkem 84 stran, obsahuje 50 zdrojů z různých oborů a různé kvality – mimo jiné i údaje publikované na serveru Novinky.cz, část zdrojů je uváděna jako druhotné citace. Práce na první pohled působí velmi upraveným a systematickým dojmem, je přehledně dělena do odstavců a kapitol, užívá jednotné citační formy a splňuje formální náležitosti bakalářské práce.

Co se týká překlepů a chyb gramatických obsahuje jich práce relativně běžné množství, častá je neshoda přísudku a podmětu, chybějící interpunkce a jiné v bakalářských pracích obvykle přítomné prohřešky (chybějící písmena). Práce obsahuje mnoho stylistických chyb, některé vyznívají i velmi zvláště (např. některé pasáže striktně dodržují užití označení pro obě pohlaví – čtenář/čtenářka) aby v další části práce bylo užíváno generické maskulinum, které se na několik odstavců vytratí a takto se pasáže střídají – pravděpodobně jde o důsledek časového presu, kdy autorka užívala v později psaných částech jazyk mnohem více hovorový oproti dříve psaným pasážím. Co mi však vadí mnohem více, je jazyková forma, která se v průběhu práce mění od přísně vědeckého popisného stylu až k bulvárně vyznívajícím obrátům, užívání slangu a hovorové češtiny, která je často užita k otevřenému znevažování myšlenek a autorů, kteří nevychází z feministických teorií (např. s 17 : „Platónův žák Aristoteles se přidal na stranu obrany mužských privilegií a vytasil se s hlasem přírody...“, s 19: „Ženina nevěra byla vždy přísněji trestána, jelikož díky jejímu případnému úletu může paroháč nevědomky vychovávat cizí dítě“).

Autorka také nedodrží vlastní pojmosloví a paradoxně používá střídavě označení genderu a pohlaví pro tentýž účel, což nejen mate, ale také ukazuje, že autorka je sama navyklá užívat jazyk způsobem, který v práci kritizuje. V některých částech zaměňuje pohlaví a gender v jiných dokonce píše o mužích a ženách jako o samcích a samičkách i když to vůbec není nutné (s 18).

Největším problémem práce je pak zcela otevřené vynášení hodnotových soudů a znevažování ostatních oborů, které je realizováno skrze až absurdní příklady. Nejen, že zaměňuje obory, které kritizuje (např. s. 17 – slučování sociobiologie a evoluční psychologie), ale také uvádí nesmyslná tvrzení, která vychází z nepochopení parafrázovaného textu, který kritizuje, nebo nepochopení rozdílu mezi exaktními a humanitními vědami (s 18: „...teorie jsou dnes již několikrát vyvrácené a můžeme je označit i za tautologie“, s 18: „...vajíčka samiček mají mnohem větší počet živin, než je tomu u spermií, které slouží jako transport genů...“, s 21: „Za prvé bezdůvodné navázení se do feministek, které zde nemá žádné souvislosti. Má snad pan Uzel s feministkami nějaký problém?“) Navíc se v práci vyskytují tvrzení typu: (s 22) „ Opět se zde vyskytují evoluční teorie, pro které nejsou žádné důkazy“, nebo dokonce: (s 35) „mužská nevěra je potřeba rozmnožovat hormony“.

Pro svou kritiku si Lucie vybrala evoluci zvažující vysvětlení nevěry, kterým bohužel rozumí jen velmi zevrubně nebo si vybírá zcela irelevantní příklady (šíření genu pro nevěru, chybně uvedené údaje o ženské sexuální apetenci) a opomíjí ty podstatné (empirické výzkumy, hormonální hladiny, vývojové vlivy), což práci činí opravdu špatným zdrojem informací v tomto ohledu.

Analýza obsahu článků je provedena rozdělením do kategorií, které jsou následně diskutovány. Diskuse je ovšem spíše autorčinou rozvahou nad získaným materiálem, kterému bohužel chybí přímá komparace s literaturou užitou v teoretické části (1 citace ?). Naopak se vyskytují další hodnotové soudy autorky: s 73: (shrnutí) „Rovněž by to chtělo zapomenout na evoluční scénáře nevěry a místo toho si nastudovat i jinou literaturu, která má k tématu co říci“.

Celkově je škoda, že autorka práce nevyužila jiného (nebo striktně GS) teoretického rámce a nevyužila zajímavého materiálu k podrobnější analýze, která je nejsilnější částí práce. Jako celkové hodnocení volím „dobře“ s ohledem na obhajobu, při které by bylo vhodné vyzdvihnout komparaci výsledků s primární literaturou.

11. 6. 2014, Praha

Mgr. Jakub Binter